

Novine

tjednik.

Priloga: mesečno M. List, letno Kalendar Srca Jezušovoga.

Izhaja vsako nedelo.

CENA:

V državi na skupni naslov najmanje 10 komadov letno 25 Din. mesečno 2 Din. zadnji mesec 3 Din. Na posamezni naslov letno 30 Din. mesečno 2 Din. 50 par. V države Europe: letno 75 Din., mesečno 6 Din. 50 par. Z M. Listom i Kalendarom 100 Din. — V zviñeuropske države dolar i pol ali 85 Din. Z M. Listom i Kalendarom 2 dolara. — Naročnina se mora plačati naprej. — Vsi naročniki dobijo kalendar za polovično ceno.

CENA OGLASOV:

cm² 75 par. med tekstem 1 50 Din., v „Poslanom“ 3 Din. Naznanilom i malim oglasom do 30 reči 5 Din. Više od vsake reči 1 Dinar. Pri večkratnoj objavi popust od 5%—25%. Takso plača uprava, poštino oglasiteo. Oglasi se plačajo taki, če ne posebne pogodbe. Oglase sprejema samo Prekmurska tiskarna.

Rokopisi se ne vraćajo.

Uprava: Črensovci. Pošt. ček. pol. št. 11.806.

Leto XVIII. št. 5.

Glasiło Slovenske krajine

Uredništvo: M. Sobota
Telefon št. 28.

Našim sezonskim delavcom.

Približava se čas, kda do šli naši delavci na polsko delo i to v Francijo, Nemčijo i tñdi v naše slavonske kraje. Gućao sem z več delavci i so mi povedali, kak so živeli posebno v Franciji. Zatoga volo napišem par reči, štere naj delavci, pa tñdi starši delavcov, dobro preštejo. Valá pa to posebno za delavce, šteri idejo v Francijo.

„Oglasnik lavantinske škofije“ štev. IV. od 1. 1930. je prineso od delavcov v Franciji, posebno tñdi od naši prekmurski delavcov med drugim tñdi te reči:

Najzadnji slovenski izseljenci so prišli s Prekmurja i to kak sezonski delavci. V lanskem leti (1929) jih je bilo nad eno jezero. Kda pridejo v Francijo, se delavci raztalajo na veće partije tam, kde je cukorna fabrika ali velke poledelske kmetije, na drugih menših kmetijaj pa delajo posamezni delavci, vćasih se zgodi, ka daleć naokoli nega niednoga drugoga Jugoslovana. Pokazalo se je, ka so prekmurski delavci dobili najvećkrat dobra mesta, kde je bilo istina dosta dela, pa so bili tñdi dobri gospodar i lepi zaslućek. Potrebno de, pri sezonskom izseljivanji, posebno pri nabiranji delavcov v Prekmurji, paziti na to:

1.) Ka nieden sezonski delavec ne podpiše kontrakta, če se njemi ne zagvűša v kontrakti, ka ostane bar s petimi delavci vkűper pri ednom gospodar i.

1.) Ka deklina ostanajo do 25 leta doma, če bi pa že mogle iti, te pa naj samo z oćom i če se njim da ćarno na belom, ka de bar v partiji po pet jugoslovankih dalevcov, med šterimi bo še druga ženska.

S tem se zabranijo moralni naredi i izseljivanje deklin nede tak nevarno za nje i nej za domaće, kda se delavci povrnejo.

Ka se dotika verskoga življenja, je potrebno povedati, ka je v kontrakti, šteri se da delavcom v podpis, tñdi to povedano. da morejo meti delavci po nedelaj i svetkaj zadosta ćasa za izpolnjivanje verske dućnosti.

Leta 1929: je prišlo na Jugoslovanski urad izseljeniškoga komisarijata v Pariz već pritožb, ka se prej delavcom ne da prilike za slućbo božo i ka morejo po nedelaj delati kak delavne dni. Komisarijat je sam ali po francoskom ministerstvi za poledstvo napravu pozvedavanje i se je skazalo, ka so te pritožbe najvećkrat bile neistinske i so delavci te pritožbe delali iz druge špekulacije. Pokazalo se je, ka francoski gospodar ne delao nikš i težav pri obiskavanji sveti meš, ja celo se je zgodilo dosta krat, ka je gospodar silo delavce k meši, pa so delavci ne šteli iti. So tñdi izjeme kak pri gospodaraj tak pri delavcaj. Lehko se brez skrbi povej, ka velka većina prekmurskih delavcov ne hodilo k nedelskoj slućbi božoj. Od kakše domaće medsebojne poboćnosti pa nemre tñdi biti guća. Prekmurec je preveć dostopen za razne obzire i preveć neodloćen v opravlanji verskih dućnosti.

Ar hodijo zdaj delavci s Prekmurja stalno v Francijo v katolićanske kraje, je vsakojaćki potrebno, ka se prekmurske delavce obrani pred francoskov verskov brezbriznostjov, ki nede škodila samo delavcom, nego tñdi domaćemi ljudstvi, med šteroga do delavci raztrosili versko brezbriznost.

Delavci bi mogli znati prle kak odidejo, to:

1.) Da majo vsi delavci v kontrakti, šteroga so podpisali, ka po nedelaj i svetkaj lahko hodijo k slućbi božoj.

2.) Ka se pa dotika nedelskoga dela, je dodati, ka se od naši delav-

cov zahtevle ob nedelaj samo tisto delo, štero je potrebno pri gospodarstvi i tñ pa tam kakše polsko delo če je sila, za štero pa francoske ćerkvene oblasti itak dajo dovolenje.

3. Fracozi so katolićanski narod. Istina, ka je brezverska šola v zadnji tresti letaj dosta naroda odvrnola od verskoga življenja i če zato v Franciji ljudje na kmetaj ne hodijo k meši i delajo hlapćevska dela na poli, s tem je ešće ne povedano, ka je Francoz veri protiven. Kriva je tomi nevednost. Već kak polovina dece ne pride v verske šole i tak odrastejo, ne ka bi znali, ka je dobro i ka hűdo.

4.) Jugoslovani so v Franciji na dobrom glasi kak dobri delavci i pobožen narod i je radi majo. Zato je tñdi radi zovejo na delo. Če pa naš delavec pokaže s svojim življenjom, ka je ne pobožen, pa nej trezen delavec, tak se napravi nekše nerazpoloženje proti našim delavcom. I s toga pride, ka do naše ljudi zvali v Francijo samo za najbolje žmetna dela.

5.) Naši delavci zato morejo varvati svoje dućevne moći i dober glas, šteroga majo v Franciji.

To je napisao šef-pomoćnik našega izseljeniškoga urada v Franciji, vlć. g. Alojzij Kűhar, šteromi so delavske razmere v Franciji dobro znane.

Nadale se priporoća naroćanje domaćih katolićanskih novin, dopisivanje z domaćimi. Pred odhodom pa sv. spoved i obhajilo.

„Slovenec“ od 4. januara 1931. je tñdi napisao od Slovincov, posebno od izseljencov šteri delajo po fabrikaj i rűdnikaj par reči. Tñdi naši delavcov je že preci po fabrikaj v Franciji, zato ešće vsem par reči iz „Slovenca“, šteri pravi:

Med temi delavci so tñdi takši, šteri zaslućijo na 14 dni po 1000 frankov, pa to tñdi v štiri dnevaj za-

pravijo. Pri teh delavcaj ne nikše čistosti. Vse je na stanivanji zamazano kakti pod, stene, blazine, posoda, gvant i posebno duše. Divji zakoni so nekaj navadnoga. Nišče se skoro nad tem ne spotikavle. Tri deklinae so prišle pred kratkim iz domovine. Vse tri so bile doma v Marijinoj družbi. Za par tednov so vse tri živele v kukurčnom zakoni. Pa to se hitro menjavle. Mož se navoli edne i si poišče drugo. Siromaška je mladina, štera tu dorašča. Tak je napisao nekak iz Francije.

Srce more boleti nas Prekmurce če vidimo, da živi naša mladina v tujini na takši način. Zdaj lahko razmimo tiste opomine, da do velke sile ne iti v tujino. Ka je napisao g. Kühr od naših delavcov, je gola istina. Sam se od toga osvedočo. Več delavcov mi je to potrdilo. Eden mi je povedao tak: „Trije smo bili mi Prekmurci v ednoj partiji. Do cerkve smo meli samo pet minut. Tam smo bili skoro sedem mesecov. V nedelo smo bili vsikdar prosti, če je ne prišlo kaj posebnoga. V teh sedmih mesecaj sem bio jaz kak tudi ostaliva dva samo trikrat pri meši.“ To mi je povedao takši, šteri se drži ešče za dobroga katoličana. Tej trije so dobro zaslužili, gospodar je bio dober, pa za cerkev so se ne brigali. Žalost no! — Več deklin je zgübilo tam svojo deviško korono. Pa dosta i dosta je takših, šteri so ne prisiljeni iti v tujino, pa li silijo. V ednoj vesi bi lahko našteo nad 10 takših. Ja takši so celo šli, ka so njim doma branili, pa so zavolo toga mogli meti druge delavce.

Delavci, posebno mladina! Če že resan morete iti v tujino, ostanite tudi tam dobri. Ne pozabite, ka mate tudi duše. „Ka pomaga človeki, če si celi svet pridobi, na svoji duši pa zgübo trpi.“ Te reči Kristušove nesite s sebov v tujino. Verske dužnosti vam naj bodejo glavna skrb. Ka nam pomaga, če nam prinesete milijone, če pa pridete domo slabi, pokvarjeni, če nam prinesete kügo, štera ešče drugo mladino pomori. Pazte zato posebno deklinae. Ne zavüpjajte nikomi. Pridite domo, kakše ste odišle — čiste, nedužne i veseli bodejo vaši starišje i celi narod. Stariši dobro prle premislite, kak püstitie svojo mlado hčer, svojega mladoga sina v tujino. Vi ste odgovorni pred Bogom za njeno, njegovo dušo, če ste ne pazili na svojo deco, kak bi mogli.

Siromaški je naš narod, zato pa ide v tak velkom številu v tuij svet. Velka nevarnost je posebno za našo mladino, pa to ne samo v Franciji, liki tudi v Nemčiji, pa ravnotak v Slavoniji. — nj. —

Krao i kralica v Zagrebi.

V nedelo je doživo Zagreb i z njim vred ves hrvački narod čast i radost, kakše dozday še ne meo. Predpoldnom sta se pripelala Njihov. Veličanstvi krao i kralica, ki ta se duže časa zdržavala v Zagrebi.

Zagreb je sprejeo Veličanstvi s častjov i veseljom, kak dozday še niko-ga. Celi varaš je bio pun zastav, vencov i cvetlic. K sprejemi se je zbralo do 160 jezer lüdi. Kda je privozo na postajo vlak, so vse te vnoge jezere zakričale „Živeli“. K sprejemi so se zbrali zastopniki vseh oblasti i vseh društ-
tev. Pozdravni govor je meo zagrebečki župan, dr. Srkulj. Njeg. Vel. krao se njemi je zahvalo i se je nato začno razgovarjati z zastopniki, med drugimi tudi z nadpüšpekem dr. Bauerom. Njen. Vel. kralicp je pozdravila županova žena. Podarila njoj je jako lepi šopek korin. Po sprejemi sta se krao i kralica med vnogimi jezerami naroda pelala v bansko palačo. Ves narod se je sipao za njima i navdušenomi pozdravljanji ne bilo ne konca ne kraja.

Nad obiskom Njih. Veličanstev se ves narod neizmerno veseli. Te obisk si je Zagreb že davno želo. Zdaj se njemi je žela spunila.

Seje banskoga sveta v Ljubljani.

Dne 20. decembra se je v Ljubljani pod predsedstvom bana dr. Marušiča zbrao banski svet k sejam, na šterih razpravla od banovinskoga proračuna za leto 1931/32. Te proračun znaša 120 mljon Din. i je za 16 mljon menši od lanskoga.

Pomenkanje prostora nam ne dopüšča, da bi pisali od toga zasedanja banskoga sveta na tenci, za volo toga sporočimo samo to, ka je za našo krajino važno.

Sej se vdeležüjejo tudi naši banski svetniki gg.: Faflik Franc, plebanoš, Benko Jožef, župan v M. Soboti i Litrop Štefan župan v Turnišči. Vsi trije se pri razpravaj odločno zavzemajo za naše zidanje nove potrebe i to: za bolnice v M. Soboti, znižanje količnika, rešitev agr. reforme, postavitiev mosta na Petanjcih, razne podpore itd. Velko pozornost je zbüdo posebno govor g. Faflika, v šterom je zahtevao popolno gimnazijo. Objavimo ga v prišestnoj številki. Gg. ban i podban se za vse naše zadeve močno zanimata i sta obečala, da včinita vse, ka de le mogoče.

Kalendar.

februar (28 dni) 6. teden.

dnevi		Kim. kat.	Evang.
m.	tedna		
2	ponedel.	Svečnica	Karolina
3	tork	Balaž p. ☉	Balaž
4	sreda	Andraš Kor.	Rachel
5	četrtak	Agata d. m.	Agota
6	petek	Dora dev.	D rothea
7	sobota	Romuald	Teodor
8	Nedela	Janoš Mat.	Aranka

Senje: 3. febr. G. Radgona.

Vreme: Mrzlo i vetrovje.

Murska Sobotna

— Povišana oskrbnina v bolnici. Po naredbi banske uprave se je oskrbnina v bolnicaj zvišala. V našoj bolnici je trbelo dozday plačati dnevno za III. razred 30 Din., od zdaj naprej de se pa moralo plačüvati 32 50 Din. Za II. razred de se plačüvalo 100 Din.

Odhod delavcov. Potom Borze dela je odpotüvalo 97 delavcov i delavk. Med temi se je odpelalo 77 v Francijo, 20 v varaše po Sloveniji na gradbena dela. Spitavanje po deli je jako velko.

— **Trgovina Čeh—Gašpar** ma odzdaj naprej samo ednoga lastnika. Gašpar se je odselo i bo trgovina mela naslov „Čeh Franc, trgovina z mešanim blagom, vseh vrst deželnimi pridelki na debelo in jajci na debelo Murska Sobotna.“

— **Občinski proračun** za leto 1931/32. je nekelko nižiši kak lanski i znaša okoli 1 mljon 690 jezer Din. i to polovico dohodkov i polovico izdatkov. Največ dohodkov ma občina iz davčin i od električnoga podjetja. Med izdatki pa je na prvom mestu školstvo, potem pride uprava, redarstvo, javna dela, kmetijstvo itd. Doklada na državne neposredne davke se je znižala za 4% i to od 72% na 68%.

13 letna ponarejüvalka penez.

V ednom menšem austrijskom varaši so prišli na sled ponarejenim bankovcom po 50 šilingov. Začünila se je preiskava i ta je dognala, da je te penez delala edna 13 letna deklina. Če ravno jih je delala brez mašina, so bili tak dobro ponarejeni, da so jih komaj ločili od pravih. Deklino so spravili v pobolševalnico,

Slovenska krajina.

— **Prireditev v Našem Domi v Črensovcih.** Dnes teden 25. jan. je priredila mladina iz Žižkov v Našem Domi v Črensovcih prav lepo uspešni dve igri. Dekle so igrale „Goslarico naše Ljube Gospe“, šolska mladina pa „Siroto Jerico.“ Obe igri sta bili dobri, ali ona šolske dece je še prekosila prvejšo. Palčki i vile so nudile krasen prizor. Naj nam šolske sestre spravijo več takšega nedužnega veselja.

— **Hvale vredno.** Predzadnje nedelo je bilo pri Peterkovih v Krogi gostovanje. Starešina sta bita Gabor Franc i Marič Franc. Med veseljem sta se ne spozabila tudi z dobrih del. Začnola sta med gosti nabirati za misijone i sta nabrala 142.50 Din. Takše delo se mora pohvaliti. Zednim pa prosimo tudi vse druge gostovančare, naj mislijo na takše stvari. Podporo nūca Martinišče, Frančiškov dom itd. Par sto dinarov bi se za edno i drugo lahko nabralo.

— **Dvè nesreči v Rakičani.** Pred nedavnim sta Taljan Janez i še eden drugi moški na marofi kalala meter-ska polena. Vsaki je stao na ednom konci i je ednok eden vsekeo ednok drugi. Eden falat je bio počeni. Taljan je vsekeo. sekira se je poškalila skoz falat i se je zasekala Taljani v nogo. Presekala njemi je pet žil. — Škafar Štefan se je pelao z biciklom v nedelo k meši. Kak se je zgodilo kak ne, naednok se je biciklin poškalilo i Škafar je spadno z njega. Pri tom se je tak pobio na nogi, da se več ne mogeo postaviti na nogo. Pelati so ga morali k doktorji.

Zastopstvo Transoceanika, glavne italijanske linije je v D. Lendavi na glavnoj vulici. 4

— **Dokležovje.** Dobili smo novoga šolskoga upravitela i to g. Čeha, ki je bio prle nekdi v Slovenskoj Bistrici vučiteo.

— **Resen opomin,** ki nas spominja, da je skrajni čas tudi za zdravje kaj včiniti, so — bolečine. Vnoge ljudi mantra revmatizem, trganje v sklepih, živčne bolečine, trganje, smicanje, glavobol, zobobol itd. drugi trpijo od slabosti i drugih obolenj, ali itak mamdo dosta takših ljudi, šteri so se znali vsega toga mantranja obarvati. Že prek 34 let držijo v mnogih krajih stalno v hiši Fellerov bolečine oblaživajoči Elsafluid i se vsigdar znova veselijo njegovomi zaneslivomi pomagani. V apotekaj i sorodnih trgovinaj se dobiva Fellerov Elsafluid v poskusnih steklenicaj po 6 Din. v dvojnih steklenicaj po 9 Din. ali pa v velikih steklenicaj po 26 Din. Poštni paket z 9 poskusnimi ali 6 dvojnimi

Ka novoga v Belgradi?

Predsednik vlade proti lažem. Neštérni inozemski listi so prinašali od naše države slabe vesti, ki ne odgovarjajo istini. Na vse to je predsednik vlade dao zastopniki „Wolfa“, nemškoga dopisniškoga urada izjavo, v šteroj vse te vesti pobije kak lažlive.

Zakon od zdravnikov. Njeg. Vel. krao je podpisao novi zakon od zdravnikov.

Blagoslovitev šole. V nedelo so blagoslovili novo osnovno šolo, ki nosi ime: „Osnovna šola Nj. Vel. krala Aleksandra.“ To je v Belgradj edva najlepših šol.

ali 2 velikima steklenicom pošila za 62 Din. brez vseh dalnih stroškov, Eugen V. Feller, Stubica Donja, Centrala 146. Savska Banovina.

— **„Pilo pred prečiščavanjom.“** Na konci pripovedke Č. Cv.: „Oženo se je . . .“ je zapisano, da so po zdavanji pili vino, potem pa je bila meša, med šterov sta bila mladoženec i sneha pri prečiščavanji. Dobili smo pitanje, kak to mogoče. Da ne de nesporazumljenja, povemo, da je blagoslavljanje vina po meši. V povesti sta se odstavka nekak premešala.

— **ŠVEDSKE KAPLICE** apotekara Sikića čistijo želodec čreva i krv. Okrepijo želodec i odstranijo želodčne bolečine. Steklenica: 20 Din. — **Dobi se v apoteki pri SVETOJ TROJICI v Dolnoj Lendavi.**

— **Belice za valjenje.** Okrajno načelstvo v M. Soboti je razposlalo občinskim uradom, kmetijskim odborom, rodovniškim društvom itd. okrožnico, v šteroj sporoča, da bo po ceni 1 Din. delilo valilne belice dobre štajerske fajte. Što šče dobiti belice, se naj oglasi do 5. februara ino izroči telko penez, kelko belic šče meti.

— **Novo „Rodovniško društvo“ G. Lakoš-Kapca.** V nedelo, 18. I. je bio v Gornjem Lakoši ustanovni občni zbor „Rodovniškoga društva.“ Predavao je sreski kmet. referent ing. Wenko. Navzoči so bili kmetovalci iz občin Dolnji Lakoš, Gornji Lakoš, Gaberje, Kapca i Mala Polana. Tudi vučitelstvo iz Kapce, Gaberja i Gor. Lakoša je bilo prišotno. Pristopilo je 40 kotrig. Izvoljen je bio odbor, v šterom so zastopane vse našete občine. Predsednik je šol. upraviteo v Gor. Lakoši Šömen Janez, ki je dao pobüdo za ustanovitev organizacije i prestavo predavanje na madjarski jezik. Tajništvo i vodstvo rodovne knjige je prevzela vučitelica Poljanec Franja. — Velka hvala ide smotrenomi delüvanji kr. banske uprave, ki je

Svetovna politika.

Vladna kriza v Franciji. Stegova vlada, štera je mela popunoma brezverski značaj, je doživela poraz i je zavolo toga odstopila.

Protikatoličanski šolski zakon v Angliji — zavržen. Angleška vlada je stopila pred parlament s šolskim zakonom, ki je bio nasproti katoličanom krivičen, ar je katoličanskim šolam odrekeo vsako podporo. Parlament je s 33 glasovi većine te protikatoličanski šolski zakon zavrgeo.

Austrijsko-vogrška pogodba. Preminočo nedelo je prišeo v Beč vogrski ministerski predsednik Bethlen. Pri toj priliki je bila podpisana avstrijsko-vogrška prijateljska, poravnalna i razsodiščna pogodba.

mladomi društvu podelila izvrstnoga bika — originalca iz Švice.

— **Tak se varčüje!** Ne trbe kupüvati prenašlo, a posebno ne vüre, ar nas tudi najcenejša vüra dosta košta, če se mora vsigdar popravlati. Najbole se varčüje, če se ne kupüje samo po fal ceni, nego tudi dobro. Zato vam znova ponavlamo, zahtevajte novi letni cenik s prek 1000 slikami od fabrične hiše vür H. Suttner v Ljubljani št. 945. dobite ga popunoma brezplačno. V njem najdete žepne vüre že za 44 Din., vüre za pestnice za 98 Din., büdilke za 49 Din., kak tudi razno ztatnino i srebrnino, vse takrekoč po originalnih fabričnih cenaj.

— **Dete v vodi.** Preminočo nedelo je šo 7 letni deček Forstnera v Puncocih na led se čujskat. Ar je bio led preslab, je deček do guta spadno v vodo. Na srečo so šli domo iz cerkve lüdje i so ga rešili.

ZA NEDELO.

Po Treh Králaj štrta.

(Evang. sv. Mat. v 8. tali.)

Vu onom vremeni: Kda bi Jezuš stopo v ladjico, nasledüvali so ga vučenicke njegovi: i ovo veliko gibanje je nastanolo na morji, tak, da bi se ladjica pokrivala z valmi: on je pa spao. I pristopili so k njemi vučenicke njegovi, i obüdili so ga govoreči: Gospodne, zdrži nas, ar prejdemo. I veli njim Jezuš: ka se bojite, male vere? teda gori stanovši, zapovedao je vetrom, i morji; i včinjeno je veliko ftisanje. Lüdstvo se je pa čüdüvalo, govoreče: kakši je ete? ka so vetrovje, i morje njemi pokorni.

Pošta uredništva.

Koloman L. Francija. Bog plati za poslani članek. Objavimo ga v prišestnoj številki. Le pošlite, če še mate kaj! Svoje tovariše i tovarišice vtrüjite v dobrom!

Razgled po domovini.

Smrt v plameni. Kmetica Bušič iz nekše vesi pri Križevcih je prišla pred dnevi na prav tragičen način od življenja. Večer je prala pri ognjišči, pri šterom se njoj je vužgala obleka i kda so pribežali na njeni krik sosidje na pomoč, je bila že cela v plameni, kak živa baklja. Po strašnom trpljenji je nekaj minut nato vmrla.

Hūdodelstvo v pijanosti. Delavec Morokvašič iz Čipa pri Novom Sadi je bio na ednom gostivanji. V gojdnju je šo domo ščista pijen. Namesto v svojo hišo je pa zavdaro v stan svojega prijatela Miše Dovičina. Tam se je sleko i legeo v posteo poleg Mišine žene. Miša je pijanca s težavov obleko i ga šteo zagnati iz hiše, te je pa Ilija zgrabo nož i z njim žmetno rano Mišo, ki je malo na to v bolnici vmro.

Automobilaska nesreča. V nedelo ponoči se je zgodila blūzi Konjic grozna nesreča. Eden automobil iz Maribora se je zaletu v železniško lokomotivo. Pri tom se je popunoma razbio. Gospodar je obležao na mesti mrtev, dva drugu potnika i šofer pa so dobili močne poškodbe.

Žalostna smrt mladencu. 22 letni dečko Štuhec Franc od Male Nedelje, je šo pred par dnevi večer na ves. Naednok je iz skrivališča počilo i dečko je začūto v hrbti kroglo. Spravili so ga v ormoški špitao i tam je vmro.

Iz sveta.

Gandi spūščen na svobodo. Podkrao Irwin je v pondelek odredo, naj se spūstijo iz voz na slobodo Gandi i drugu voditeli indijskoga narodnoga gibanja. Spūščenih je bilo iz voz 54.000 obsojencov

Petletni deček z bradov. V Beči so kazali 5 letnega dečeka, ki je meo mustače i brado kak odrasli moški. Tudi glas je meo takši kak starejši lūdje.

Pošta upravništva.

Denša Ivan Chicago. Naročnino od vseh vaših naročnikov za celo leto sprejeli. Ravnotak sprejeli dare za Marijinoga Lista fond i za Dom sv. Frančiška. Uboji dari se objaviu v Marijinom Listi. Ravnotak objavimo imena tistih ki so za stari kraj plačali i za koga so. Najlepša hvala za trūd obema širiteloma. Srčni pozdrav vašim familijam i vsem našim dragim naročnikom.

Iz Chicage so plačali Novine i M. List za I. 1931. za stari kraj: Vuk Helena za Vuk Anu v Žižkih i Sarjaš Ivana v Trnji. Špilak Ivan i žena sta plačala: za Cigan Ago na D. Bistrici v Laštataj i za Gjura Pavla na Srednjoj Bistrici. Grüškovnjak Matjaš i žena sta plačala za Horvat Marijo Kovačko v Trnji. Stojko Jožef je pa plačao za Stojko Margareto pri sv. Martini v Medjimurji. Oprosiu se širitelje, da od tū navedenih ne terjaju letos naročnine.

Skaper Treza Dolič. Dar na Dom lahko pošljete z naročninov, samo te nam javite keliko i od koga je za Dom sirot. „Pripravo na smrt“ dobite, kda jo začnemo razpošilati. Ne trbe domačim januara plačati naročnine. To se tiče onih, ki so v Ameriki. Ka pride na eden mesec naročnine, to je za M. List dinar i za Novine 2 Din. to se vsaki mesec naj pobere i po čeki pošle notri.

Kodila Št. Andrejci. Kolman-ko Alojz Korovci. Prošnja se poslūhne do junija. **Vsem, ki so već Novin dobili kak majo naročnikov.** Višešnje Novine prosimo pošlite nazaj na upravo v Črensovce. **Vsaki, ki je prvivi dve številki Novin sprejeo** i ne poslao nazaj, je postao naročnik Novin i je dužen plačati. Mi je najmre samo tistim pošilamo, ki je naročijo. **Jakob Karol Zagreb.** Piši vlč. g. Faflik Franci plebanoši v Kančovce p. Križevci, Slov. krajina. **F. Š. Topolovci.** Zadevo more jedino srezko načelstvo rešiti. **Lutar Terezija, M. Sobota.** Dali smo vam kalendar poslati. Če ga ne bi dobili, nam javite. Nešterno leto neste naravnost na upravo poslali naročnine, tak je nastao stari dug. Ali da se nam je trdilo od zanesljive strani, da ste tistoj plačali naročnino, zato smo stari dug zbrisali i zdaj je vse v vred. **Kološa Martin, Villers-Cotterets.** Po nakaznici dobili 76 Din 08 p. Kalendar tūdi poslali. Je brezplačen. **Korpič Franc Markovci SZ.** Kalendar smo vam dali poslati. Če bi se prle zglasili za njega, prle bi ga dobili. Mi zato ne pošilamo brez naročitve nikomi kalendara, ar ne vemo, komi ga trbe. Če se što naprej javi, zabeležimo v knigo i kda so gotovi, njemi ga pošlemo brez nove prošnje. Tak napravite tūdi vi. **Miholič Štefan, Večeslavci.** Na pol leta ste plačali Novine i M. List. Kda de polleta proti konci, dobite ček. **Vsem.** Čeke smo vsem poslali, prosimo, da od vseh dobimo en deo naročnine. Ar je eden mesec mino, najmenj za dva meseca mora vsaki poslati naročnino. Uprava nema penez, ne more mesto naročnikov plačuvati proti poštine i tiskarne stroške. To more vsaki zarazmeti.

Za smeh.

Na velkoj lovini je eden logar strelo ednoga poganjača. Logar pravi poganjači: „Žao mi je, ka se je to zgodilo, zdaj mi pa povejte, kak se pišete?“ Pogaujač pravi: „Zavec.“ Logar pravi dale: „No hvála Bogi pa sam li ednoga zavca zadio!“

**

Eden tihinec je prišeo v Soboto. Srečao je ednoga gospoda i ga pitao „Povejte mi gospod, kde bi se jaz lahko dao obriti?“ „Po brádi!“ Njemi je odgovoro gospod.

**

Dva kmeta sta si v ednoj krčmi razlagala sv. pismo. Či te tvoj bližnji za vūha počī, podrži njemi še drugo lice. Eden pravi ovomi naj se to istinsko razložī. Drugi pa stane gori i dá ovomi edno plūsko. Ov se obrne i podrži ešče drugo lice. Tūdi na tom krāji dobi edno.

Zdaj sta prišla do . . . Po meri šteru ti drugomi daš se tebi tūdi tak povrne. Zdaj prvi kmet skoči gor i da drugomi dve plūski nazaj. Drugi krčmara pitaju ka mata med sebov teva dva kmeta? Krčmar odgovori: „Sveto pismo si razlāgata!“

Kde se skriva zrok?

V revmatizmi, trganji v sklepar, živčnih bolečinaj? Mogoče posledice prehlajenja? Večinomna je vzrok v takših slučajih nezadostna nega tela. Dosta lūdi že prek 34 let nūca okrepčūjuče sredstvo za olajšanje bolečin, hišno zdravilo i kozmetikum: Fellerov „Elsafluid“ i si zna ohraniti stalno zdravje. Nūcaju ga za mazanje i ceniju njegovo delūvanje tūdi proti kašli, hripavosti, bolečinaj v grli i pršaj ino proti gripi i našeci, nūcaju ga tūdi notranje pri neugodnom občūtki itd

Včinite tūdi Vi tak i pomagalo bo tūdi Vam!

Fellerov „Elsafluid“ dobite v lekarnaj i sličnih trgovinaj v poskūsnih glažkaj po 6 Din., dvojnih glažkaj po 9 Din. ali v špeciālnih velkih glažkaj po 26 Din. Poštni paket vsebūjuč 9 poskūsnih ali 6 dvojnih ali 2 velka špeciālna glažka 62 Din., trije takši paki samo 139 Din. pri lekarnari

EUGEN V. FELLER,
STUBICA DONJA, Centrala 146.
Savska Banovina.

KMETSKI GOSPODAR.

Mesečna priloga Novin.

Spomenica Kmetске zveze v Mariboru.

Ko se je mudil g. ban dr. Marušič ob priliki svojega obiska v Mariboru, mu je vodstvo Kmetске zveze izročilo spomenico, v kateri prosi njegovo pomoč v vseh panogah gospodarstva in sicer: v kmetijstvu, združništvu, vinogradništvu, sadjarstvu, hmeljarstvu, pri živinoreji itd. Spomenica govori tudi o melioracijah, o ureditvi potokov, rek in hudournikov, o elektrifikaciji, o cestah in o kmečkih občinah. Ob koncu se peča spomenica z našo krajino. Ta del spomenice se glasi:

1. Olajšave pri odplačevanju žita.

Elementarna katastrofa je l. 1928 zahtevala v Prekmurju hitro in izdatno pomoč tamošnjemu kmetškemu prebivalstvu. Bivši oblastni odbor mariborski je v to svrhu dal za setev **velike vsote**, ki se odplačujejo v obrokih. Od tedaj je cena žitaricam padla za več ko 100%. Vsled tega je potrebno da banovina, kot pravna naslednica bivšega oblastnega odbora, da prekmurskemu prebivalstvu pri odplačevanju teh vsot primerne olaj-

šave in prosimo, da se to v proračunu za leto 1931/32 predvidi.

2. Kolonizacija z domačini — Slovenci.

Ojačenje kmetškega nacionalnega elementa z domačini potom kolonizacije obmejnega veleposestva v Prekmurju smatramo za izredno važno zadevo za državo in za oblažitev težkega gospodarskega in socialnega stanja našega prekmurskega nacionalnega elementa. Zato prosimo, da gospod ban uporabi svoj vpliv v tem smielu, da se kolonizacija izvrši čim prej in to samo s prekmurskimi domačini-Slovenci.

3. Zemljiški davek.

Z uvedbo novega zakona o direktnih davkih so Prekmurci kot kmetje prizadeti sorazmerno bolj nego prebivalci ostalih slovenskih krajev, ker se je **količnik določil višje**, nego za ostale dele naše banovine. Prosimo gospoda bana, da informativno uporabi svoj vpliv s tem ciljem, da se Prekmurje glede zemljiškega davka izenači z ostalimi kraji dravske banovine.

Na znanje članom agrarne zadruge.

Članom agrarne zadruge se naznanja, da imajo pravo na brezplačno oglaševanje v Kmetškem Gospodarju vsak mesec, če se izkažejo:

1) da so plačali 200 Din. kot vlogo zadružne samopomoči v celoti;

2) da so plačali **celoletno naročnino Novin**. To ugodnost nudimo članom agrarne zadruge. **UPRAVA NOVIN.**

Kmetški dom.

Mirno lahko trdimo: Kak je kmetški dom in kakršno je kmetško družinsko življenje, tako je kmetško gospodarstvo. To troje je v tesni zvezi. Prvi je dom, radi tega tudi treba predvsem domu posvečati pozornost.

Kmetški človek nima kraljevske palače, ne grofovskega gradu, marveč ima večji del hišo, ki je tako velika, da nudi vsem, ki spadajo k eni družini, streho. Skromen, majhen je kmetški dom. To ni nič hudega. Glavno je, da je prijeten in najdejo v njem vsi člani družine zadovoljnost. Če vlada v domu zadovoljnost, je vse dobro.

Za zadovoljnost ni potrebno, da bi bil dom lep in bogat. Vsakdanja izkušnja nam kaže, da je često več zadovoljnosti v revnih hišah kakor pa bogatih zidanih domovih.

Mnogo pripomore k zadovoljnosti snaga, red in zdravje. — Prvo, na kar morajo zlasti gospodinje paziti, je da vlada v domu snaga. Ako je kozarec umazan, človek tudi najboljšega vina ne pije rad iz njega. Nasprotno pa izpije iz lepega snažnega kozarca tudi slabo vino. Tako je s hišo. Kakorkoli je hiša zidana in velika, človek ne biva v njej z veseljem, ako se vsakega predmeta drži nesnaga. Zato

pa gospodinje rade rabite metlo za pometanje smeti in krpo za brisanje prahu. To dvoje treba imeti v rokah vsak dan. Ni pa dovolj, da skrbite samo za snago (čistost) v sobah, marveč mora ta vladati tudi v kuhinji, v kletih in sploh v vseh prostorih doma. Snažne morajo biti tudi stene, radi tega je potrebno na leto vsaj dvakratno beljenje (mazanje). — Drugo na kar treba paziti, je red. Vsak predmet mora biti na svojem pravem mestu. Smešno bi se nam zdelo, ako bi kdo postavil železne vile (rasoje), s katerimi se kida (meče) gnoj iz hleva, k sodu (lagvu), ki je poln vina, liter, v katerem stoji vino, pa h kupu gnoja. Ravnotako izgleda, če najdemo predmete, ki spadajo v kuhinjo, klet, v sobi, one, ki bi morali biti v sobi, pa bi našli v kuhinji, kleti ali kje drugod. Zapomnite si torej to, da se mora vsak predmet hraniti na prostoru, kamor spada.

Ako vlada v kmečkih domovih snaga in red, bo vladalo tam tudi zdravje, kajti snaga in red sta važen pogoj za zdravje. Kjer pa vlada vse troje, smo rekli, da je navadno tudi zadovoljnost doma.

Travniki rabijo gnoj.

Skoraj ni gospodarja, ki ne bi tožil, da mu travniki slabo rodijo in ima radi tega premalo krme. Krivdo vračamo navadno na sušo, ako pa je preveč dežja, na mokroto. Na pridelek sena res vpliva prvo in drugo, toda glavni vzrok je drugo in če ta ne odpravi, ne bo dobrega in dovolj sena, če tudi travnikov ne bo mučila ne suša, ne mokrota. Ta vzrok leži v tem, da večina gospodarjev travnikom sploh ne da gnoja ali pa ga da premalo.

Napačno je mnenje, da samo polja rabijo gnoj in gnojnico. Ravnotako rabijo oboje tudi travniki. Istina, nekaj trave zraste tudi brez gnojenja, toda kaka je ta trava in koliko je zraste? Vsako leto je slabša in manj je je, nazadnje se skoraj kositi ne izplača.

V naši krajini je živinoreja prvi vir dohodkov. Da si živinorejo ohranimo na tej višini in jo celo dvignemo, je potrebno, da posvetimo več brige travnikom. Privoščiti njim moramo od časa do časa nekaj gnoja ali gnojnice.

Lahko je pisati, si bo mislil ta in oni, toda storiti je težje. Priznamo

to. Vemo, da ima mali kmet često celo za njive premalo gnoja. Bodi kakorkoli, a dejstvo je, da mora nekaj gnoja in gnojnice prihraniti tudi za travnike. Da bo več gnoja, priporočamo sledeče: Gospodinje naj zbirajo pepel, ki ga dan za dnem izkopajo iz peči. Ravnotako zbirajte saje, smeti in druge drobne odpadke. Ko se nabere malo takih odpadkov, jih naložite v primerno posodo in na travnik z njimi. Če bode to zadostovalo tudi samo za par kvadratnih metrov, bo tudi nekaj. Ob drugi priliki

zopet potrosite drug košček in tako bo počasi ves travnik pognojen. Včasih gospodarju ostane kak dinar, ki mu ni neobhodno potreben. Bolje takega denarja ne more naložiti, kakor če stopi v trgovino in kupi par kil umetnega gnojila in s tem potrese kos travnika.

Gospodarji, zapomnite si: Kakor bode vi skrbeli za travnike (senožeti), tako bodo oni vam plačevali. Ako hočete imeti mnogo sena in lepo živino, morate travnikom privoščiti gnoj in gnojnico.

Kako pridemo do močnih svinj?

Vrstice, ki jih tu zapišemo, priporočamo zlasti našim gospodinjam, ki doma gojijo svinje. Vnaprej naglasimo, da bomo govorili o tej zadevi samo zato, da bi se naša svinjereja dvignila na višjo stopnjo kakor je sedaj in da bi imeli na ta način od nje tudi več koristi.

Gospodinja, ki pripuščja svinj k mrjascu (kanžarju) in ki redi doma svinje, mora paziti na več stvari. Kar je najvažnejše, bomo navedli na tem mestu.

Pripuštanje svinje.

Kaka svinja se naj pripusti k mrjascu? Prva zahteva je, da je svinja stara najmanj že 9 mescev. Mlajše svinje se naj nikdar ne pripuščajo, ker nam ne dajo dovolj močnega zaroda.

Plemensko svinjo treba čim dalje ohraniti. Nekateri pripustijo svinjo enkrat ali k večjemu dvakrat k mrjascu, potem pa jo opitajo (popravijo) in odajo ali zakoljejo. To je napačno, ker so šele pujski od tretjega gnezda naprej lepše razviti, ravnotako pa ima tudi šele starejša svinja več mleka. Vsi svinjerejci si torej naj zapomnijo, da ohranijo dobre svinje čim dalje (do 4 ali celo 5 leta) za pleme.

Prehrana plem. svinje.

Od prehrane je mnogo odvisno. Sploh lahko rečemo: Kaka je prehrana, taka je svinja in taki so prasci. — V času brejosti svinja ne potrebuje posebne hrane. Kakršno krmo dobivajo druge svinje, tako naj dobiva tudi breja. Šele kake tri tedne pred

skotitvijo treba dati svinji nekoliko boljšo hrano. K navadni se pridene žitni zдроб (šrot). Zelo dobro je, ako se temu še dodajo lanene tropine in 1 do 2 žlici klajnega apna. — Po skotitvi mora dobiti svinja še boljšo hrano in sicer tako, po kateri dobi svinja več mleka. K prejšnji krmi treba dodati še pšenične otrobe in zlasti sladko posneto mleko.

Prehrana pujskov.

Ni dovolj, da gospodinja skrbi samo za svinjo, marveč se mora brigati tudi za mladi rod, za — pujske. Prve dni pujskov ni treba krmiti. Ko pa so stari dva do tri tedne, njim treba dajati hrano. Za začetek priporočajo strokovnjaki mešanico ječmena in ajde. Pozneje lahko dobijo drobno zrezano peso (rdeča repa). Glavno pa je za pujske sveže (friško) sladko mleko. Mrzlo in kislo mleko jim škoduje, radi tega se jim naj ne daje, ker lahko dobijo drisko in druge bolezni.

Snaga in gibanje.

Ni dovolj, da skrbimo za svinjo in pujske samo s hrano, marveč treba gledati na to, da so svinje v snažnem toplu, suhem prostoru. Na prepihu ne smejo biti. Skrbeti treba tudi za primerno gibanje. Gibati se mora breja svinja, ker potem lažje skoti. Zelo pa je potrebno gibanje tudi pujskom. Razen gibanja morajo imeti tudi priliko za to, da rovaajo z rilcem v zemlji.

Kdor hoče imeti lepe svinje, se naj ravna po navodilih, ki smo jih tu podali.

ceneno delovno moč in so si morali po svobodni pogodbi dobiti dražje delovne moči. Produkcijski stroški so se zvišali. Treba je bilo torej misliti na to, kako bi se zakritje višjih produkcijskih stroškov množina kmetijskih pridelkov zvišala. Zemljiška odveza je veleposestnike silila k naprednejšemu kmetovanju. V ta namen so se začeli veleposestniki združevati v „Kmetijske družbe“ za pospeševanje naprednega kmetijstva.

Kakih trideset let po zemljiški odvezi nastane za kmeta nov, težek položaj: Vsled zadolževanja so začeli kmetje silno propadati. Posledica tega je bila uvedba organizacij kmetškega stanu: zadružništvo in ustanovitev Kmetске zveze kot gospodarsko-stanovske organizacije kmetškega stanu kakor so podobne organizacije imeli že obrtniki, trgovci in drugi stanovi.

Vedno močnejše pa se je oglašala zahteva po kmetски korporaciji, ki bi opremljena z večjo avtoriteto in tudi z večjimi gmotnimi sredstvi mogla veljati kot oficijelna zastopnica celokupnega kmetijstva in kmetškega stanu. Iz dotodanjih kmetских organizacij: Kmetijskih družb, zadrug in zlasti iz Kmetijskih zvez so izšle prve močne pobude za ustanovitev kmetijskih zbornic. Prva kmetijska zbornica je bila osnovana v Španiji leta 1890.

Po svetovni vojni se pokret za ustanovitev kmetijskih zbornic javlja močnejše nego kedaj poprej.

V Franciji je bil sprejet zakon o kmetijskih zbornicah takoj po zaključitvi miru leta 1919; v Italiji je bil tozadevni načrt zakona predložen parlamentu leta 1920, v Čehoslovaški istega leta, v Belgiji 1922. Španija je dekret o kmetijski zbornici iz leta 1890 izpopolnila z dekretom leta 1919. Po vzgledu Prusije, ki je leta 1920 predložila nov modern projekt zakona o kmetijskih zbornicah, so si tudi druge nemške dežele ustanovile kmetijske zbornice; za vso Nemčijo pa je „Nemški kmetijski svet“ zakonito priznan zastopnik vseh kmetijskih zbornic. V Avstriji je vzorno kmetijsko zbornico ustanovila najprej Nižjeavstrijska leta 1922; njenemu vzgledu so v naslednjih letih sledile ostale dežele.

Silno raznoličen in mnogovrsten je delokrog kmetijskih zbornic.

a) Kot interesno zastopstvo daje kmetijska zbornica zakonodajnim činiteljem svoje mišljenje o zakonskih načrtih, tičočih se kmetijskih interesov: upravnim organom predlaga želje in zahteve kmetškega stanu. V delokrog kmetijske zbornice kot interesne zastopnice spadajo vsa vprašanja agrarne, trgovinske, carinske, ta-

Kmetijske zbornice.

Obrtniški in trgovski stan sta si že v srednjem veku ustvarila močne organizacije, ki so v cehih in gildah dobile javnopravni značaj. Kmetijstvo se organizira, ko se zasvita zemljiška

odveza, kmetски stan pa šele, ko ga zadolženost ter konkurenčni boj k temu prisili. Z zemljiško odvezo, ki je kmeta osvobodila tlačanstva, so grajščaki, — veleposestniki izgubili

rifne politike, davčne in pristojbinske zadeve, vprašanja kmetijskega delavstva, kmetijskega socialnega zavarovanja, pospeševanje združništva itd.

b) Poseben delokrog kmetijskih zbornic tvori kmetijskih pouk ter pospeševanje kmetijstva. Ponekod so kmetijske šole že izročene kmetijskim zbornicam, a tudi kmetijske zbornice same ustanavljajo nove kmetijske šole.

c) Seveda s povečano produkcijo še ni nič pomagano. Kmet lahko zvišuje produkcijo le, če mu je zadržana tudi razpečava njegovih pridelkov. Pospeševanje razpečave ter organizacija vnovčevanja spada k najvažnejšim nalogam kmetijskih zbornic. Ravno v sedanii dobi vstajajo kmetijskim zbornicam na tem pod-

ročju popolnoma nove naloge. Vinarške in sadjarske zadruge, združne mlekarne, žganjarne, vnovčevalnice za živino, standarizacija kmetijskih pridelkov, kvalitetne znamke za domače kmetijske pridelke itd. spadajo sem.

Naša Kmetiska zveza je v vseh dosedanjih spomenicah na osrednjo vlado in bansko upravo 18. junija, 4. septembra ter 12. novembra poudarjala potrebo kmetijske zbornice ter pozvala državno kakor bansko oblast, da čim prej ukrene vse, da se za dravsko banovino ustanovi kmetijska zbornica kot oficijelna zastopnica kmetijskega stanu. Isto je storila Jugoslovanska Kmetiska zveza v Ljubljani. Z veseljem in zadoščenjem moremo danes ugotoviti, da ti koraki niso bili brezuspešni. Ministerstvo

poljoprivrede je namreč že izdelalo „Projekt zakona o kmetijskih zbornicah“.

Naša želja in predlog je, da kr. vlada čim prej izda moderen zakon o kmetijskih zbornicah, ki bo temeljil na načelu najširše direktne, tajne in proporcionalne volitve v kmetijske zbornice. Odločujočo besedo v zbornici naj imajo samo izvoljeni zastopniki; strokovnjakom nameščencem naj pripade le posvetovalna pravica. Posameznim banovinskim kmetijskim zbornicam, pa naj omogoča zakon najširši razmah, da bodo mogle vršiti svoje razne naloge v skladu s stanjem kmetijstva svojega okoliša.

(Iz predavanja g. Marka Kranjca v Mariboru.)

Spremenjena in registrirana pravila Agrarne zadruge v Črensovcih.

§ 1. Na temelju združnega zakona se ustanavlja zadruga pod imenom: „Agrarna zadruga za dravsko in savsko banovino v Črensovcih reg. zadruga z neomejeno zavezo.“

§ 2. „Obseg agrarne zadruge se razteza na dravsko in savsko banovino.“

§ 3. „Namen agrarne zadruge je s skupnim, iz medsebojne ljubezni izvirajočim delom svojih članov pospešiti, da se agrarna reforma, upoštevajoč vse zakone pravičnosti, čim pravičneje, hitreje, lažje in za interesente koristneje izvede. Namen zadruge je tudi skrbeti za pospeševanje gospodarstva in gospodinjstva svojih članov.“

Na podlagi tega svojega namena bo agrarna zadruga: 1. zastopala, štiti in pospeševala skupne interese svojih članov, predvsem se pobrigala, da se interesentom agrarne reforme pod najugodnejšimi pogoji odkupi veleposestniška zemlja. 2. V svojem glasilu dajala odgovore na njihova vprašanja ter nasvete v skladu s cilji agrarne reforme in prirejala shode in tečaje, na katerih bi se razmotrivalo stanje agrarne reforme in druga vprašanja, ki so z njo v zvezi. 3. da sprejema od članov denar za odkup veleposestniške zemlje in posojilne vloge. 4. Da daje članom posojila za odkup zemlje. 5. Da jemlje zemljo v zakup ter jo skupno obdeluje ali jo daje v podzakup svojim članom, odnosno, da jo kupuje in prodaja. 6. Da oskrbuje svojim članom gospodarske, gospodinjske in obrtne potrebščine vsake vrste, ter otvarja za nje brezalkoholne gostilne. 7. Da posreduje pri prodaji kmetijskih pridelkov, obrt-

nih pridelkov, zlasti pa izdelkov domače obrti svojih članov. 8. Da snuje naredbe in naprave za povzdigo kmetijstva in domače obrti. 9. Da v slučaju nezgode in nesreče nudi svojim članom podporo na podlagi vzajemne samopomoči.

Radi lažjega poslovanja ima zadruga pravo, da snuje po potrebi poslovalnice. Poslovanje je omejeno na same člane.

§ 10. Izključitev združnika določa načelstvo iz sledečih razlogov: a) ako se član brez privoljenja zadruge pogaja za opkup ali zakup veleposestniške zemlje; b) ako v 4 letih ne plača 200 din. vloge; c) ako se noče pokoriti določilom teh pravil in sklepom združnega načelstva ter rovari proti agrarni zadrugi ali širi nemir, mržnjo, razdor med člani. Izključenje se takoj javi združniku s priporočenim pismom. Izključenec se lahko pritoži proti sklepu načelstva na občni zbor po § 6. teh pravil.

§ 15. Vsak združnik ima dolžnost natančno izpolnjevati vse obveznosti, ki mu jih nalagajo ta pravila, sklepi občnih zborov, načelstva, nadzorstva, delegatov in a) da jamčijo za obveze agrarne zadruge po teh pravilih in po zakonu; b) da pri vstopu plačajo vstopnino ter 200 Din. vlogo. Ako vloge od 200 Din. ne bi mogli naenkrat plačati, plačajo pri vstopu 50 Din., ostalih 150 Din. pa v enakih obrokih v teku treh let ali tudi preje. c) da sodelujejo v poslovanju občnega zbora, ako niso iz upravičenih vzrokov zadržani, d) da na določeni rok redno plačajo dolgove agrarni zadrugi, e) da sprejmejo in brez važ-

nega razloga ne odklanjajo funkcije načelstva, nadzorstva, ko jih izvoli občni zbor in da zvesto vršijo njim poverjene posle; f) da se ne bodo na škodo drugega agrarnega interesenta potegovali za več zemlje, kakor njim po zakonu gre. g) da medsebojne spore odpravijo mirnim potom brez sodnijskega postopanja v območju zadruge in da na pot sodnije stopijo samo z odobrenjem zadruge, ko drugega izhoda ni. h) da se razsodbi zadruge podvržejo. i) da se za zemljo posebej ne pogajajo, njene cene ne povečajo, ampak jo z vodstvom zadruge skupno določijo. k) da pogodbe brez odobrenja zadruge ne sklepajo in ne podpišejo.

§ 18. Denarna sredstva zadruge so: a) deleži. Delež se določi na 15 Din. Plačuje se v celoti pri vstopu. Deleži se izplačujejo po določenih združnega zakona in po §§ 5–13 teh pravil. Ob izplačilu si sme zadruga svoje še obstoječe morebitne terjatve do imetnika deleža — odtegniti. Vplačani deleži se iztopivšim članom izplačujejo v celoti v znesku kot so bili plačani brez obresti mesec dni po odobrenju zaključnih računov za poslovno leto, v katerem so izstopili. Deleži se ne smejo zastaviti, niti jih ne morejo zasebni upniki članov do končnega obračuna izplačati in članom zarubiti, niti se ne morejo deleži za trajanja članstva podigniti, niti prodati, niti na kak način obremeniti. Delež ne daje nikake dividende.

b) Vsak član je dolžan, da plača enkrat za vselej 200 Din. vlogo, in to ali ob vstopu, ali v obrokih.

Ob vstopu se mora plačati najmanj 50 Din., ostanek pa v enakih obrokih v treh letih ali tudi preje. Obresti teh 200 Din. vlog se ne izplačujejo, ampak se porabijo v namene zadružne samopomoči in pospeševanja kmetijstva po določenih 56. §. teh pravil. Vloge izven teh 200 Din. se tudi sprejemajo in obrestujejo po lokalni obrestni meri. Obresti teh vlog pa se izplačujejo.

§. 56. Obresti od 200 Din. vlog se uporabljajo kot prispevek zadružne samopomoči in za povzdigo kmetijstva po določenih § 3. in sicer tako, da kdor nima plačano celotno vlogo v znesku od 200 Din., v slučaju nesreče nima pravo do celotne letne podpore, nego samo do delne, katera odgovarja obrestim njegove vloge.

Iz te svote se porabi 65% za podporo tistim, ki jih je doletela nesreča, 35% se pa porabi — po odbitku upravnih stroškov — za pospeševanje kmetijstva (nabava dobrih semen, kmetijskih strojev, plemenske živine, melioracije itd.) in za povečanje zavarovalne podpore ob času velikih nesreč. Prvi del podpore se bo delil na koncu vsakega meseca, ostalo na koncu leta. Podpore ne morejo presegati v nobenem slučaju 60% vrednosti, ki jih ima zavarovalni predmet, sicer so za vsakega enake. Višino podpore, ki se bo plačevala koncem vsakega meseca ter višino doplačil koncem leta — določi načelstvo vpoštevajoč višino zavarovalnega fonda in število slučajev nezgod, oziroma nesreč.

Kdor povzroči škodo zlonamereno, nima pravice do podpore.

Načelstvo bo določilo ukrepe, potrebne za kontrolo in poslovanje zavarovanja.

§ 57. Po preteku desetih let, to je 1. jan. 1938. se zadruga ne likvidira. Zadruga se polagoma spremeni v prodajalno, nabavno in strojno zadrugo s pravili, ki bodo za dosego gornjega namena primerna. Leta 1938. jan. 1. se polovica aktiva izroči v podporo „Doma sv. Frančiška“ v Črenšovcih.

§ 16. Vsak zadružnik ima pravico: a) posluževati se vobče vseh zadružnih naprav na podlagi določb v pravilih, sklepov občnih zborov in določb načelstva, nadzorstva in delegatov-pooblaščenec. b) Vdeleževati se občnih zborov in predavanj, kakor določa zbor delegatov (pooblaščenec), ki jih izvolijo vsake občine agrarni interesenti — po številu 1-3 s pravico enega glasu — voliti in voljen biti.

23. §. Zadruga obrestuje za odkup veleposestniške zemlje vplačane svote v polni veljavi. Obresti, od

časa do časa določa načelstvo po meri zadružne zveze in ki odgovarjajo lokalnim razmeram. Zadruga privoli v odobritev pogodbe za odkup veleposestniške zemlje in izplačuje vloge kot odplačilo kupljene veleposestniške zemlje samo pod temi le pogoji: a) če veleposestnik plača vse pri sklepanju pogodb in vknjiženju agrarnih interesentov nastale stroške. b) Če je zemlja popolnoma brez vseh bremen vknjižena na agrarnega interesenta. c) Če se v pogodbi zaveže veleposestnik, da se plačila bodo vršila v zlati valuti in da pogodbe ne bode razveljavil, če kupec

Za kmetijske gospodinje.

Kolikokrat se primeri, da pridejo na obleko ali na druge predmete madeži! Gospodinje se trudijo, da bi jih odstranile, toda često je ves trud brezuspešen, ker ne odpravljajo madežev na pravi način. Na tem mestu podamo za čiščenje nekaterih predmetov par navodil.

*

Mnogo truda stane **izpiranje mastne steklenice**. Pri tem se mnogi poslužujejo kopriv, pepela itd. Najlaže se steklenica opere na sledeči način: Nalij jo z mrzlim čajem. Ta čaj nekaj časa pusti v njej. Potem ga izlij in steklenico izplaknis čisto vodo. Bo popolnoma čista.

*

Za čiščenje rjavih jeklenih predmetov sta zelo dobra kis in sol. Najprej se obrabijo s tem dvojim, nato pa obrišejo z mehko krpico.

*

Za umivanje oken je zelo dobro sredstvo kis. Ako z njim umivaš okna se obvaruješ tudi muh, kajti one kisa ne marajo.

*

Često se zgodi, da **usnje** dobi madeže, o katerih mnogi mislijo, da se ne dajo odstraniti, dasi temu ni tako. Osnažijo se na ta način, da se namažejo z mešanico skuhanega in ohlajenega lanenega olja in kisa (vsakega pol), potem pa se zbršejo z mehko krpo.

Vsem prijateljem kmetijstva

Da pomagamo našemu kmetškemu narodu z nasveti in da mu od časa do časa podamo sliko o sedanjem gospodarskem položaju, smo se odločili, da damo Novinam mesečno prilogo „Kmetški gospodar“. Ta priloga bo vedno posvečena kmetškemu gospodarstvu in zadružništvu, ki je s kmet. gospodarstvom tesno združeno.

Sedaj, ko prvič stopamo pred svoje prijatelje s to prilogo, se s

slučajno plačilnih obrokov ne bi mogel izpolniti, ampak si bo računal le obresti od neplačane svote. d) najemnina agrarne zemlje se vračuna v odplačilo kupljene veleposestniške zemlje.

Kakor je razvidno iz teh sprememb, se je spremenilo le tisto, kar je potrebno, da zadruga preide iz čisto agrarne v kmetijsko. Vsa določila, ki se tičejo agrarne reforme, so ostala kot so bila, in se spremenijo le takrat, ko se razglasi in izvede stalen agrarni zakon.

prošnjo obračamo do vseh. Prevzeli smo nase težko nalogo, kateri bomo mogli zadostiti le s pomočjo svojih prijateljev. Uredništvo nima na razpolago niti kmetijskih ni zadružnih strokovnjakov in delavcev. Radi tega prosimo vse, ki se pečajo s kmetijstvom in zadružništvom in katerim je na srcu, da se naš narod v kmetijskem in zadružniškem oziru dviga, da nam pomagajo. Za njih ne bo velika žrtev, da napišejo par vrstic o stvareh, o katerih so dobro poučeni, nam in našemu narodu pa bodo v neprecenljivo pomoč. Dela jim mi sicer ne bomo mogli honorirati, a poplača jih naj zavest, da delajo za svoj narod in s tem vred za blagor domovine.

V upanju, da naša prošnja ne bo brezuspešna, vnaprej pozdravljamo vse bodoče kmetijske in zadružne sotrudnike.

Popolno jamstvo

za dobroto prvovrstne švicarske Suttnerove vüre davajo dober glas, že 33 let znane fabrične hiše vür Suttner, od štere dobite tudi Vi na zahtevanje

popolnoma k šenki

velki ilustrirani letni cenik. V njem najdete najlepšo izbiro žepnih vür, zapestnih vür, stenskih vür, būdlnico, zlatnine i srebrine vsake vrste, vse takrekoč originalnih fabričnih cenaj.

Že **44** Din. dobite švicarsko Anker za Remont. vüro št. 120, ar košta kovinasta Anker vüra št. 122 s kazalcem za sekunde svetlečimi številkami i kazalci, **94** Din. Vüre zapniklana samo **94** pestnice že od **98** Din. naprej. **49** Din. naprej Būdlnice od **49** Nikša rizika! Dovolijemo zamenjavo ali nazaj damo peneze! Zahtevajte taki brezplačni letni cenik od tvrdke

H. SUTTNER
LJUBLJANA št. 945.

Za naše male.

Vogrin Štefan, Rakičan:

Večer.

Sunce zahája
tmica nastája.
Sunce že ide za goro
i vzeme od nás slovo.

Svojo pot je obhodilo
svoje delo dopunilo
odišlo je zdaj spát
na drugi dén pálik vstát.

Zvezde že miglájó
vse stvári se spát podajo
vse tiho je že
i vse na počinek gre.

Zvon večerni že zvoni
prekrižaj človek se ti
molitev večerno opravi
i spat se odpravi.

Pogovor vrablov.

Bill so mrzli zimski dnevi. Mr-
zeo sever je pihao. Vrabli so se skri-
vali v streji. K našima je prišeo so-
sedov Pok. Komaj se je malo segreo,
že ga je nagovoro sosed. Bili so naš
Pik, njegova žena Cika, njeni sin
Čivko i sosedov Pok.

Pok: „Čuj, prijateo, jaz mislim,
da šče letos pozabimo jesti; kak se
vidi, nindri nega nikaj najti.

Pik: „A ka bi, še zadosta hra-
ne najdeš, samo malo moreš gledati
okoli“.

Pok: „Gledaš gor, gledaš dol,
nindri nega nikaj.“

Pik: „Znaš, sosed, naš Čivko je
včera hodo na sosedovo dvorišče.
Gospodinja je ravno krmila golobe
zleto je med nje, da bi tudi on dobo
svoj delež. Ali ne je meo sreče. Stari

golob ga je tak klükno, da je vido
osemnajst sunc. Zdaj je pa betežen.

Pok: „No vidiš, sama nevolá.
Jaz mislim, da je v varaši bolše, tam
dobra deca napravijo lepe hišice i
nas bodo hranili z drobtinami.“

Pik: „Tudi jaz sem vido na ve-
si dečke, kak so torili jesti. Ali hü-
dobni so tudi. Mojega brata so zgra-
bili i ga bujli.“

Pok: „Tak je tak, povsedi nas
preganjajo.“

Pik: „Stara, kde pa si? Vej vi-
diš, da maš gosta.“

Cika: „Dober den, sosed Pok,
no kak je kaj pri vas“.

Pok: „Nekak že ide“.

Cika: „Tudi jaz mislim tak, sa-
mo potrpljenje mora človek meti. Čiv-
ko, kde pa si, vidiš sosed so nas
prišli gledat.

Pik: No dečko, kak se kaj po-
čütiš.

Čivko: Čisto dobro atek samo
lačen sem pa mrzlo mi je.

Pik: Potrpi, potrpi lübo dete, ve
že pride sprotoletje.

Čivko: Oča, zakaj pa mi ne
letimo v jüžne kraje.

Pik: Lübi dečko, toga me ne
pitaj, to boš znao, kda zrasteš.

Čivko: Mama, meni je mrzlo.

Cika: Potrpi dete, ve de nasko-
ri bolše.

Čivko: Znaš oča, včera sem
vido sosedovoga Živka, bio je vse
čaren. Kak to?

Pok: Ja, spao je v dimniki.

Pik: Mislim, da bo letos bole
toplo kak lani.

Pok: Mogoče. Kesno je že, idem
domo. Z Bogom.

Tak so se razišli vrabli vsaki
na svoj kraj i mirno čakali veselo
sprotoletje. G.

Cene:

Penezi: dolar Din. 56.—, Argentinski
peso Din. 21, šiling Din. 7.90, lira Din 2.90,
pengö Din 9.80, marka Din 13'37, uruguajski
peso Din 50, frank Din 2'20.

Živina: biki, jünci i telice Din. 7—8,
(jeko debeli Din. 9), krave Din. 4—6, teoci
Din. 14—15, svinje Din. 12.

Zrnje: pšenica Din. 140, žito Din.
125, oves Din. 145, kukorca Din. 120, krum-
pli Din. 35, ajdina Din. 120, proso Din. 90,
lenovo seme Din. 200, novi grah črešnj. Din
190, mešani Din. 120,

HALO!

HALO!

Dobro čarno dalmatinsko vino

— priporočljivo tudi za slabokrvne —
se dobi v gostilni **BANFI JOŽEF,**
Murska Sobota. Cena litri 15 Din.

Opomin.

Opominam vse v D. Lendavi i okoli-
ci, ka neda nikše posojilo **Horvat Jožeti**
Dolgavas, gorice št. 209. ar nesam
plačnica za njim.

HORVAT ANA.

Na odajo je mlatilnica

s pečjov, ki ma 3 HP. za ceno 25.000 Din.,
potom je šče edna sama peč s 5 HP cena
12.000 Din. Več se poizve pri **JAKIČ JANOŠI**
v Markovcih p. G. Petrovci.

Odam 10 oblüdenih

panjov z mladimi maticami

dunajske mere z etažami. Cena po
dogovori. **HIRCI FRANC,** posestnik
Šratovci pošta Slatina Radenci.

HRANILNICA i POSOJILNICA v BELTINCIH

ma dne 11. februara 1931. ob 14. (2)
väri popoldne v hranilničih prostorih svoj

VI. redni občni zbor

s sledečim dnevnim redom:

- 1.) Čtenje zapisnika zadnjega občnoga zbora;
- 2.) Poročilo načelstva i nadzorstva;
- 3.) Odobritev računskoga zaktüčka za l. 1930;
- 4.) Poročilo od izvršene revizije;
- 5.) Volitev načelstva i nadzorstva za dobo 3 let;
- 6.) Slučajnosti.

(Opomba: če v določenom časi ne bi
bilo navzočih zadostno število kotrig, se vrši
pol väre potom zbori na istom mestu i z
istim sporedom, ki je v smisli pravil sklep-
čen, brez ozira na število navzočih kotrig.)

Odata se dve posestvi

v občini HRASTJE MOTA. Ednoga
je 10 plügov, drugoga pa 20 plügov.
Pri obema posestvoma je vse zidano
i s črepom pokrito. Küpci naj se zgla-
sijo pri **FRANC BERDENI** v občini
Hrastje Mota p. Slatina Radenci. 2

Prave žajfe zdravja i lepote

z znamkov

„ELSA“.

**Lilijina mleč-
na žajfa** poseb-
no fina cvetna
žajfa.

**Lilijina kre-
ma žajfa** zelo
blago delüjoča.

**Rumenjako-
va žajfa**, tudi za deco.

Glicerinova žajfa, tudi za razpo-
kano kožo.

Boraksova žajfa, za sunčne pege.

Katranova žajfa, za glavo i vlase

Žajfa za britje, higijensko čista
— vsebüejo medicinsko dobro delü-
joče sestavine, ki so potrebne za
zdravje i lepoto. Što jih ednok spro-
ba jim ostane veren.

Včinite tudi Vi tak,

Pomagalo de tudi Vam!

S poštev 5 falatov žajfe v polübnj
izberi, če se pošlejo penazi naprej 52
Din., brez vseh dalnih stroškov, ali s
povzetjom 62 Din. Poleg

**Fellerova „Elza-Creme“ po-
mada za zaščito lica i kože,**
Fellerova Elsa-pomada za rast
vlasi, za naprej poslanih 40 Din. 2
lončka brez vseh dalnih stroškov, ali
s povzetjom 50 Din. **Elsadont kre-
ma za zobe** 8 Din. 80, **Elsa-**
Shampoo za pranje glave 3 Din.
30, **Elsa-Sachet** dišeča blazinica 6
Din. 60. Naroča se pri apotekari

EUGEN V. FELLER

STUBICA DONJA, Centrala 146.
Savska Banovina.

Računski zaključek hranilnice in posojilnice v Beltincih

registrovane zadruge z neomejeno zavezo

za VI. upravno leto 1930.

Zadruga je član „Zadružne zveze“ v Ljubljani, koja je izvršila zadnjo revizijo dne 19. in 20. novembra 1930.
Datum sklepa, s kojim se je zadruga vpisala v zadržni register: 20. decembra 1924.
Datum pričetka poslovanja: 1. januarja 1925.

Delokrog zadruge se raztega na župnije (občine): **Beltinci, Bogojna, Črenšovci, Turnišče**. Uraduje se vsako sredo in soboto od 8 do 12 ure dopoldne. — Obrestna mera hranilnih vlog: 8%, obrestna mera posojil: na osebni kredit 11%.

Člani: Število članov začetkom leta 1930.	558	Deleži: Število deležev začetkom leta 1930.	558
V upravnem letu pristopilo	141	V upravnem letu prirastlo	141
V upravnem letu odpadlo	48	V upravnem letu izplačano	48
Število članov koncem leta 1930.	651	Število deležev koncem leta 1930.	651
		V upravnem letu odpovedano	48

Denarni promet:

Prejemki: Din. 3443232. Izdatki: Din. 3349017. Skupaj Din. 6792249.

PREDMET	Stanje začetkom leta		V upravnem letu				Stanje koncem leta	
	Din	p	prirastlo	odpadlo	Din	p	Din	p
Deleži	2790		705	240	3255			
Posojila	1952163		1552570	487478	3017255			
Hranilne vloge	2144831	16	1577146	788224	2933753	16		
Tekoči račun z Zvezo	116738		830359	765000	182097			
Rezervni zaklad	1026	94	46		1072	94		

Na hranilne vloge odpadajoče davke plačuje zadruga sama.

Račun izgube in dobička.

Izguba (Debet)	Din	Dobiček (Kredit)	Din
Obresti hranilnih vlog, izplačane	4594	Obresti posojil, plačane	281155
Obresti hranilnih vlog, kapitalizovane	199427	Obresti posojil, zaostale	4524
Predplačane obresti posojil	64589	Predplačane obresti posojil prejšnjega leta 1929.	42874
Zaostale obresti posojil prejšnjega leta 1929.	2853	Pristopnine	705
Obresti tekočega računa	10359	Upravni in uradni prispevki	18397
% odpis nepremič. inventarja	39200	Zamudne obresti	2016
Upravni in uradni stroški	23164		
Čisti dobiček	46		
skupaj	349671	skupaj	349671

Beltinci, dne 31. decembra 1930.

Denarni promet.

Prejemki (Debet)	Din	Izdatki (Kredit)	Din
Deleži — vplačani	705	Deleži izplačani	240
Hranilne vloge: Din 1577146		Vzdignjene hranilne vloge	788224
kapitaliz. % Din 199427		Obresti hranilnih vlog, izplačane	4594
Vrnjena posojila	1776573	Obresti hran. vlog, kapitalizovane	199427
Tekoči račun z Zvezo	487478	Dana posojila	1552570
Plačane obresti od posojil	830359	Tekoči račun z Zvezo	765000
Upravni in uradni prispevki	281155	Obresti tekočega računa	10359
Pristopnine	18397	Upravni in uradni stroški	23164
Zamudne %	705	Rentni davki	3868
Gotovina začetkom leta 1930	2016	Drugi davki	1571
	4 5844	Gotovina 31. decembra 1930.	94215
skupaj:	3443232	sknpaj	3443232

Bilanca.

Imetje (Aktiva)	Din	p	Dolgovi (Pasiva)	Din	p
Posojila	3017255		Deleži	3255	
Zaostale obresti posojil	4524		Hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi	3133180	16
Inventar premični	50000		Predplačane obresti posojil	64589	
Inventar nepremični	208900		Tekoči račun z zvezo	182097	
Delež pri „Zadružni zvezi“	5000		Rezervni zaklad Din	1026	94
Vrednostne listine	4200		Čisti dobiček	46	
Ček zavod	100	10			
Gotovina 31. decembra 1931.	94215				
sknpaj	3384194	10	skupaj	3384194	10

NAČELSTVO in NADZORSTVO.

MARA PAVIČ :

PRAVICA i USMILJENJE.

Prevod iz hrvaščine.

— Ravno zavolo toga — jo prekine mati — je potrebno, da me bogaš i se oženiš z njim.

— Ali će se povrne? zdihaivle Marta boječe.

— Što se povrne? — Mrtvi se ne vraćajo! I će tūdi se povrne, pod mojov strehov ne bi bilo mesta za tvojega Petra. Ali on ali jaz bi se selila iz hiše!

Zadnje reči je povedala s tak srditim naglasom, da je Marto zazeblo v dno duše.

— Gučala sem s pastorom K. — je nadaljivala bole mirno — on ne vidi nikakše ovire, da se oženiš z Emilom, nasprotno, svetuje ti, da se ne obojavlaš, ar je Emil vreden tvoje roke.

— Ali naj tak lahko pretrgam nit, štera bi me morala vezati do smrti! — zaihti Marta i zakrije obraz z dlanmi.

— Ti si nora, ti pravim, kda šče misliš na nje-ga! — se znova razčemeru mati.

— Ali bode Emil zadovolen, če njemi dam samo roko i nikaj drugo?

— Zadovolen bode! Srce njemi daš kesneje, kda ti zacelijo rane, štere ti je vsekao oni nesrečnež.

— O, mama — se bridko nasmehne Marta, — žao mi je, da me tak slabo poznaš. — Šče nekaj je štela povedati, ali pri dveraj se je prikazala Lenčka.

— Milostliva, Kata je prinesla mleko.

— Taki, taki, — beži gospa v kühnjō i za sebov zapre dveri.

II.

Bridki spomini.

Marta je ostala sama v hiši. Mračilo se je vedno bole. Pod oknom je šumeo Vrbaš razdraženo i zlovoljno, a deževne kaplice so vedno močnije škropjvale po okni. Tūdi Martino srce je utripalo nenavadno močno. Več ne šivala. Z rokov se je naslonila na okno i se je zamislila. Spomini na pretekle dogodke njoj neso bili nikdar tak živi kak dnes. Peter njoj je celi den pred očmi. Vidi ga bledoga i pobitoga kak je bio tisto jūtro, kda se je zadnjokrat poslovio od nje. Oh, Peter! Dobro se spomina onoga dneva, kda sta se prvokrat srečala. Ona je bila stara štirinajst let, v T. je končala višjo deklinško šolo, Peter pa je bio šestošolec. Srečala sta se v kostanjovom drevoredi, kda se je ona nešternoga novemberskoga popoldneva vraćala s pokopališća. Nad njenima glavama je šumelo ovenelo listje. V tom prvom srećanji ne bilo nikaj nenavnadnoga, ali već nesta mogla pozabiti eden ovoga. Srećanja so bila vsikdar pogostejša. Doznala je, da se on imenuje Peter M. i da je semenišćnik. Čudno njoj je bilo pri duši, ali bila je tak nedužna, da v tom mladostnom nagnenji ne vidla nikakše ovire Petrovomi poklici. Kda je končala višjo deklinško šolo, se je poslovila od tetice i se je vrnila k materi v J. Peter je meo v J. prijatela, šteroga je vsikdar med počitnicami obiskao. Tak sta pa najšla priliko, da sta se videla i se razgovarjala. Priznati si mora, da je bila njegovoga prihoda vedno vesela, a to je bilo popunoma nedužno dećinsko veselje. Peter je spremlao njo i njeno prijateljico na sprehod, skūpno so trgali korine, on je znao od vsakše korine pripovedavati kakšo zgodbico, a njo je to veselilo. Kak so se veselili, kda so bežali za kakšim metulom, ali kda so nalovili puno škatulico

hroščov i so poslušali njihovo igranje pritiskajoć škatlico k vūham! Njihove duše so bile sorodne. Peter je bio žalosten, kda se je vraćao v T. Od njegovoga bodoćega poklica nesta nikdar gučala. On je bio katolićan, ona protestantkinja. Kda je Peter po dveh letaj končao gimnazijo, je doznala od nekše prijateljice, da je zapūsto semenišće i slekeo kleriški talar. Vsi so gučali, da je napravo to zavolo nje, ali ona ne vervala. Ona ne razmila njegovih pogledov, ne doumela njegovih besed. Peter je tūdi tekom teh počitnic prišeo v J. Dozdevalo se ji je, da je bio vnogo veseljeji kak navadno. Vsakši večer sta se sprehajala, on je trgao kresnice i jih je s šaljivimi pripombami metao v njene vlase.

Nekega dne že proti konci avgusta, kda sta se kak navadno sprehajala ob obali Vrbaša, njoj je odkrio svojo prošnju i želo, da bi postala njegova. Ona se dugo ne mogla znajti, kda pa je naposled razmila, ka želi, je pristala. Bila sta srećniva ona i Peter. Ali njena mati ne štela niti čūti od ženitve, dokeć se Peter ne dokopa do kakšega dobrog mesta. Kda so za leto dni Petra namestili pri nekšoj banki v S., je tūdi mati pristala na njūno ženitev. Videlo se je, da njūva sreća već ne more meti nikakše ovire. A žal ni bilo tak. Tūdi Peter je meo mater. Bila je sirmaška vdova. Peter je bio edinec. Marta je slišala od drugih, da je pobožna i dobra žena, Peter pa pred njov ne nikdar gućao od matere. Marta je tūdi to znala, da je mati zbetežala od žalosti, kda je on zapūsto semenišće i vrgeo doli sveti talar, aii pred Petrom si ne vūpala od toga črhnuti niti besede. Tūdi sama je trpela radi toga, ar se ji je dozdevalo, da tūdi ona nosi del krivde. Samo ednok je izrazila pred Petrom želo, da bi rada videla njegovu mater. Peter njoj je to odloćno odbio i jo je proso, naj potrpi, dokeć ne bo bole prikladne prilike. Teda je Marta prvić opazila na njegovom obrazi, keliko trpi radi matere. Sklepala je iz toga, da jo zelo lūbi. Kda je za nekelko mesecov Peter prišeo v J. na dopūst, so določili den ženitve. Ali kak! On katolićanec, ona protestantkinja. Peter bi jo bil lahko nagućao, da bi prestopila v katoliško vero, tūdi ona sama je že večkrat mislila na to, kda je še pohajala deklinško šolo v samostani usmiljenk v T., ali njena mati je ostala trda nalik kamni. Ali se oženita pred protestantskim pastorom ali ona razdere ženitev. Peter je morao odloćiti. Strašno se je borio. Marta je videla na njegovom čeli drobne kaplice znoja. Tūdi ona ne trpela nikdar v življenju telko kak tistokrat. Oh, da bi mogla njemi pomoćti! Ali mati je bila trda, ne mela niti mrvico srca za sirmaškoga Petra. Naposled je Peter pristao, a jasno se je videlo, keliko je trpo zavolo toga. Te je Marti prvić bilo žal trenutka, kda sta se srećala i spoznala, te je prvić začūtila, da je zamorila srećo Petrove duše. Zelo je bila nežna i občūtliva, zavolo toga je vnogo trpela, ali pred Petrom je spretno zakrivala svojo bolest. Tolažila se je z nadov, da bodoćnost vse popravi. En teden pred ženitvov je Petrova mati vmrla. To je bilo za oba nekaj strašnoga. Gućalo se je, da je vmrla od žalosti, ar je Peter pristao na to, da se oženi v protestantskoj cerkvi. I to ne bilo prazno natolcevanje. Nekoga jūtra ji je tūdi Peter sam pripovedavao, da njemi je mati na smrtnoj posteli pravila: „Nesrećni sin, zadela te bo boža pravica!“ Pri teh rećaj se je trūdio, da bi ostao miren, ali glas se njemi je čudno treseo. Bio je smrtnobled. Marta je občūtila vso težu njegovoga položaja.

(Dalē.)

Naznanilo.

Pisalne mašine vseh vrst nove, rablene z več letnov garancijov, odava po ugodnih cenaj i se priporoča v nakup vsem cenj. interesentom kak p. n. župniščom, občinam, šolam, društvom, posojilnicam, obrtnikom, trgovcom i industriji.

STALNA ZALOGA! ZMERNE CENE!

DRAGOTIN HERZOG

CELJE. Lava 26.

1

UPRAVA VELEPOSESTVA v RAKIČANI ma k odaji jaličove droge

različne debelosti (za lestvice, žrde, rante, lemeze itd.) Kupijo se lahko vsaki den pri veleposestvi v Rakičani, kak tudi v Vadarcih.

Rojari

naj pošlejo vzorce meda na naslov PAVLIČ LOJZE, profesor Celje, Vila Žuža. Cena 10 Din. Lani pomagao razodati 1200 kil.

1

Naznanilo.

Naznanjam cenj. občinstvi, da sem preselo svojo trgovino nasproti od zdajšnje, v šteroj je bio negda trg. Spigler.

Zednim naznanjam, da menjavam prima tikveni olij za lüščeno i nelüščeno seme.

Fran Rešek

trgovec BELTINCI.

1

JEDINI SLOVENSKI ZAVOD BREZ TÜJEGA KAPITALA JE VZAJEMNA ZAVAROVANICA v LJUBLJANI, Dunajska cesta 17.

Sprejema v zavarüvanje:

1. Proti ognji: a) za raznovrstne izdelane stavbe kak tudi stavbe med časom zidanja, b) vse gibajoče blago, pohištvo, zvone i spodobno; c) polske pridelke, zrnje i krmo.
2. Zvone glaže proti razpoki i prelomi.
3. Sprejema v živlenskom oddelki zavarüvanje na doživetje i smrt, dečinski herb, dale penzijska i lüdska zavarüvanja v vseh spremembaj.

Zastopniki v vseh mestih i faraj. Glavno zastopstvo za Slovensko Krajino pri upravi NOVIN v ČRENDOVCIH, štera potom svojih širitelov i druglh pomočnikov, šterih imena bomo objavili, ide vsem na roko. Javite se pri njoj i dobite vsa pojasnila brezplačno!

Navigazione Generale Italiana

GENOVA - TRIESTE - ZAGREB - BUDAPEST - SOFIA - ISTANBUL - SUEZ - PANAMA - COLON - SAN PABLO - VALPARAISO - SANTIAGO - BUENOS AIRES - ROSARIO - MONTEVIDEO - GENOVA

GLAVNO ZASTOPSTVO
ZAGREB ZRINJEVAČ 16.

**NAJKRAČI I NAJBOLJI PUT
IZMEDJU
EUROPE I AMERIKE**